

YAŞAMDA MALİ ÇÖZÜM
(08 Ocak 2015)
Yahya ARIKAN
malicozum@ismmmo.org.tr

ZAMLARA TAHAMMÜL SINIR NOKTASINDA!

Her yeni yılla birlikte nelere zam yapıldığı hep merak konusu olmuştur. Heyecanla Resmi Gazete'ye baktığımızda, her seferinde farklı mallarda özel tüketim vergisi artışları ile karşılaşırız. Ama değişmeyen tek gerçek alkollü içecekler ve sigaraya gelen zamlar.

Bu yıl da aynısı oldu. 1 Ocak tarihli Resmi Gazete'de, bazı ürünlerin ÖTV tutarlarında artışı öngören Bakanlar Kurulu Kararı'nı gördük. Ayrıntılı şekilde baktığımızda, ÖTV artışları yine sigaraya ve alkollü içkiye yapılmış.

Aslında bu ÖTV zammı sürpriz değil! ÖTV Kanunu'nun 12. Maddesinde 2012 yılında yapılan değişiklik, alkollü içecek ve sigaradaki maktu ÖTV tutarlarının otomatik olarak artışını öngörüyor. Ancak, bu otomatik artışın sadece Türkiye İstatistik Kurumu tarafından ilan edilen üretici fiyat endeksinde, yani son altı ayda meydana gelen değişim oranında olması öngörülüyor. Maalesef, yapılan zamlar bununla sınırlı kalmıyor ve kat kat üzerinde artışlar oluyor.

Örneğin; sadece sigarada maktu vergi artışı yüzde 44.31, asgari maktu vergi artışı ise yüzde 5.12 oldu. Evet, bu oran Kanun'da belirlenen otomatik artış oranının çok üzerinde. Yani yapılan yine güncelleme değil, tam anlamıyla zam. Benzer artışlar alkollü içeceklerde de var.

Lüks Tüketime Artış

Bu artışlar artık ezberimiz oldu. Yılın ilk günü bu artışları zaten bekliyorduk. Peki, bu artışların bir sonu, bir doyma noktası yok mudur? Yani bu zamlar sonsuza kadar sürecek mi?

Korkarız ki evet, sürecek. Çünkü tepkisi en az olan vergi artışları, lüks tüketim ile alkollü içeceklere ve sigaraya yapılan vergi artışlarıdır. Hükümetler bu nedenle, rahatlıkla bunlar üzerinde vergi artışı yaparlar.

Ancak, ülkemizde bu artışların doyma noktasına geldiğini söylemek mümkün. Ülkemizin doğu bölgelerinde bandrollü sigara ve alkollü içecek bulunamaz hale geldi. Bunun tek nedeni, yüksek vergiler. Yani yüksek vergiler, kayıt dışılığı ve kaçakçılığı teşvik etmekte. Kayıt dışı, kaçak içki ve sigara ise ciddi sağlık sorunlarını gündeme getirebilmekte. Yaşadığımız kötü örnekleri üzümlere hatırlatmak isterim.

Adaletli Gelir Vergisi

Hükümet, akaryakıt istasyonlarını, sigara ve içki satan bayileri vergi dairesi olarak kullanmaya başladı. Vergi gelirlerinin yaklaşık yüzde 60'ı buralardan tahsil ediliyor. Artık, dolaylı vergiler, yani harcamalar üzerinden alınan vergiler doyma noktasına geldi. Toplumun harcamalar üzerinden daha fazla vergi ödemeye tahammülü azaldı.

Çözüm ise sağlıklı bir vergi sisteminde saklı. Anayasamızın da öngördüğü şekilde, hükümetimiz, vergi yükünü adaletli ve dengeli dağıtmak zorundadır. Bunun için ise her türlü rantiyenin vergilendirildiği basit, anlaşılır ve adaletli bir gelir vergisi yasası yapılması gerekmektedir.

.....

ÜCRET BORDROLARINDA YENİ PARAMETRELER

Yeni yılla birlikte asgari ücret, ilk altı aylık dönemde 1.201,50 TL; ikinci altı aylık dönemde ise 1.273,50 TL brüt olarak belirlendi.

Gelir vergisi genel tebliği, güncellenen memur katsayıları ve asgari ücretteki değişiklik de dikkate alınarak parametreler 01.01.2015 tarihinden itibaren uygulanmak üzere değişti. Artık, ilk altı aylık dönem de 40,05 TL'lik günlük kazanç sağlanırken, ikinci altı aylık dönem de ise 42,45 TL'lik günlük kazanç elde edilecek.

Genel Sağlık Sigortası Kanununun 80. Maddesine göre de, çocuk zamları sigorta priminden istisna tutulacak ve buna göre ilk altı ayda 24,03 TL, ikinci altı ayda 25,47 TL aylık çocuk zammı verilecek. Gelir Vergisi boyutunda ise çocuk yardımı 19,83 TL, 0-6 yaş çocuk yardımı da 39,65 TL olarak belirlendi.

Ayrıca aile zamları da sigorta priminden istisna tutulurken, buna göre; ilk altı ayda 120,15 TL, ikinci ayda 127,35 TL aylık aile zammı uygulanacak.

SORU-CEVAP

*SSK sigorta gün sayım, sigortalılık sürem ve yaşım doldu. Ancak ben emekli olmak için yeni yılı bekledim. Bazı arkadaşlarım yeni yılda emekli olacağım için maaşımın artacağını söylüyor. Bu doğru mudur? **Meltem Öztaşkın***

Bu doğru değildir. Çünkü emekli maaşları, tahsis talep tarihine kadar geçmiş dönemde yatırılan prim tutarlarının gelişme oranları ile güncellenmesi ve prim ödeme gün sayısı ile aylık bağlama oranları ile belirlenmektedir. Bu doğrultuda 2014 değil de; 2015 yılında emekli olmanız durumunda, sadece aradaki sürede yüksekte ödenen primleriniz varsa bu doğrultuda maaşınız 2-3 TL artmış olacaktır.